Porto opłacono ryczałtem.

Ч. 51 (434). Неділя, дня 18. грудня 1927 Рік IX.

Адреса Редакції і Адміністрації „Український Голос" Перемишль, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві № 142.807 передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. (передплату в Чехословаччині складати на конто Адм. „Укр. Голосу" в Živnostenska Banka, v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америка 2½ дол. річно.

Ціна прим. 25 с.

Редактор приймає щодня від год. 1½—2½.

уствсів. Редакція не звертає неоплачених писем не приймається

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орган.

ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА.

Сього року обходить Україна ювилей сороклітньої літературної праці Ольги Кобилянської. Це многі літа важкого життя, великої праці! Вона для нас цікавим приміром сього (так як і В. Стефаник), що великий талан, хоч і в глухій провінції, не пропадає. Оба письменники в инших обставинах булиб, очевидно, діпняли чогось кращого, хотяй в обох випадках і так маємо цінности першорядні.

Кобилянська — талан епічно-ліричний. Описи природи — одні з найкращих не тільки в нас — булиб вислідом епічного талану, любування музикою вказувалиб на глубокі почування письменниці. Одушевлення природою винесла Ольга Кобилянська з ранньої молодости, бо родилася серед розкішної природи; любов до музики зродилася у неї в тузі за кращим серед буденного життя. Музика в цілій творчости Кобилянської грає велику ролю, мимо того, що письменниця стратила слух вже в р. 1903. І Мілтон в своїм „Утраченім раї" дав знамениті описи в цілій розкішности красок, мимо того, що вже передтим стратив зір. Англійська література нагадує нам ще другий момент подібности. Їх Кітс подібний Кобилянській своїм обожанням краси. Кітс є найкращим репрезентантом впливів грецької поезії в англійській літературі, хотяй він сам грецької мови не знав. Кобилянська репрезентує у нас гідно впливи данські та скандинавські. — Може й тому, що вихована на німецькій культурі, займає Кобилянська відосібнене місце в нашій літературі. Її твори як мало котрого з наших письменників підходять до духа західних письменників і тому думаю, що з її творів далобся зложити один більший том як прикрасу перекладної літератури кождого народу.

Повість її не побутова, не соціяльна — в тім велика новість в нашій літературі. Кобилянська виступає за права людини, передовсім жінки: як найбільша індивідуалізація се її ціль. Коли маємо означити її повість, так назва — психольоґічної — буде найбільш вдатна. Попередником у нас в цім напрямі був хиба Панас Мирний. Цей знаменитий поет степу, якого описи природи в рівній мірі як і О. Кобилянської належать до найкращих в нашій творчости, вплинув на Кобилянську своєю повістю „Хиба ревуть воли, як ясла повні". Вплив цей помічаємо в „Землі".

Цей величавий хоть і невикінчений твір нашої літератури — „Земля" — разом з повістю „В неділю рано зілля копала" творить одну ґрупу її повістей: повістей з селянського життя. Другу ґрупу становлять: „Царівна", „Через кладку" і „За ситуаціями". Ту треба ще додати її знамениті оповідання, з яких многі сталиб прикрасою кождої літератури; назвати тільки: „Битву", „Там зорі пробивались", „Мати Божа", „Покора", „Рожі", „Акорди". — В повістях мотиви у письменниці повторюються так начеб письменниця хотіла себе поправити, або все щось нового додати. Тип царівни захований. І між мущинами тяглість задержана; дасться й ту повести лінія від Орядина через Олеся, Нестора до Чорная.

„Мати таку свободу, — каже одна з її героїнь, щоб бути собі ціллю". Ідеалом у неї свобідна людина, яка кермується розумом. Отже свобода, оперта на культурі, це клич письменниці. Вона знає, що там в низах люди залежні від своїх пристрастей, які культурна людина має побороти. Вони поводуються інстинктами. Вониж творять цілість доперва в сполуці з землею; з нею вони орґанічно звязані. Письменниця свідома, що ми мужицька нація, Вона хотілаби, щоби ми культурно двигнулися (говорить ту, щоб просвітитися грецьким духом — жерелом західньої культури), щоб ми як лицарський народ, зуміли орудувати належно мечем. Письменниця виразно зазначує: „ненавиджу тих, що лиш проливають сльози". Гордости, відпорної сили, поривів могучости жадає. І тому жінка у неї не страдниця, як це передше у нас було в літературі. Через боротьбу, відречення, силу волі йде вона все до кращого.

Кобилянська „гидиться прикметами невільничими". Улюблення свободи наказувало Кобилянській боротися не тільки за визволення жінки, за пробудження людини в мужику, але також думати про визволення свойого народу. Слова, які наводимо з її життєпису тільки потверджують це, що й так відмічуємо в її творчости: „Пишучи про щобудь довше, чи коротше, я лиш одно мала в душі — Україну, ту велику, гарну, пригноблену, сковану Україну, її одну і нічого більше".

На галицькім ґрунті приходиться жаліти, що її найкращий твір „За ситуаціями" (виданий в р. 1913 на Великій Україні) майже незнаний. В році ювилейнім вартувалоб принайменше цей твір видати свіжим накладом. Твір замітний своїми характерами — річ чи не найважніща в повісті взагалі; апотеозою музики, як що так можна цей елемент ту виріжнити; цікавим підходом в змальованню народження любови. Як в инших творах, так і ту добре булоб справити мову в неоднім місці. Говорячи про мову авторки, ми мусимо сказати, що стиль її, хотяй простий, має може й длятого много принади і краси.

Я думаю, що приміром др. О. Грицай робить кривду ювилятці, називаючи її твір „Через кладку" найслабшим. Твір цей при своїх недомаганнях в будові один з кращих своїми знаменитими описами природи. Євшан відмічує, що О. Кобилянська не тужить за світом ідеалів, бо вона в нім вже жиє. Погляд врешті зближений до погляду др. О. Грицая, де цей критик відмічує у письменниці тільки лагідні, розливні тони. Я думаю що так справа не мається. Майже в всіх творах Кобилянської помічуємо сліди життя, сліди безглядности, а то й жорстокости. Таких представників маємо не тільки в матері Аґлаї-Феліцітас та Йоганнесі Шварці, але і в инших, коли їх тільки уважно розглянемо. Врешті тип джентельмена, який маємо в професорі Чорнаю бувби неповний, колиб він не мав своїх принципів поступовання, колиб він не знав, що певних меж не треба переходити. Не дивно, що О. Кобилянська не губиться в мряці нездорового ідеалізму та містицизму; її герой саме тому відзначує українську літературу, бо вона ще зі всіх літератур найбільш звязана з землею, з цим елементом, який О. Кобилянська називає одиноко вірним і правдивим. Не могло й бути інакше, коли письменниця мала за вчителя найкращого досі зобразника людей, яким безперечно є Шекспір. „Читала, пише Кобилянська, і опісля Шекспіра, що ставав мені чим далі милішей". Це другий замітний випадок у нашій літературі шляхотнього впливу великого Англійця, який сам письменник визнав. Знаменитий І. Тобілевич „любив також студіювати цього велетня письменства" („Спомини" В. Тобілевич в „Україні" 1927, Ч. 3). Наш подив для Кобилянської тим більший, що вона так само як щойно названий драматург належить до самоуків, які з низин ступили на недосяжні вижини.

Др. Володимир Безушко.

Вибори розписані.

Вибори вже розписані і відбудуться вони в неділю дня 4 березня (марта) до сойму, а дня 11 березня до сенату.

Тому, що наш нарід перший раз бере участь в польських виборах, хочемо подати насамперід найпотрібніщі відомости з виборчої ординації.

Хто має право голосовання?

Право голосовання (або вибирання) має кождий горожанин держави без ріжниці пола (чоловік і жінка), котрий в дни оголошення виборів (а не в дни голосовання!) має найменше 21 літ скінчених. Голосувати можна лишень особисто (не через заступника!) і тільки в тім місці, де є вписаним до спису виборців. Не мають права голосовання ті, що є під кураталею, під дозором поліційним і засуджені судом за крадіж, лихву, ошуканство, піянство, надуживття виборчі і тд.

Для переведення виборів держава ділиться на виборчі округи, які обіймають по кілька повітів. Кождий округ має своє число, свою назву від місцевости, де урядує окружна комісія. Округи виборчі є докладно усталені в ординації виборчій. Кождий округ ділиться на райони (obwody) голосовання. Райони визначує староство, але воно мусить придержуватися таких приписів: 1. Район має мати найвище 3000 мешканців. 2 Виборець зі свого мешкання до льокалю виборчого не має мати більше дороги як 6 кільометрів (верст) 3 Не лучити двох ріжних громад в оден район.

В кождім районі урядує виборча комісія, яка складається з голови і 4 членів. Так голова, як і кождий член має свого заступника. Голову іменує окружна комісія виборча, одного члена іменує староство, а 3 членів вибирає громадська рада тої громади, де лежить виборчий льокал. Кождий член мусить вміти читати і писати по польськи. Де нема ради громадської, там 3 членів іменує указаний війт в порозумінню з прибічною радою. Так голова, як і члени комісії мусять бути виборцями в тій громаді, лиш член комісії, іменований староством, може бути неміцевим.

Рада громадська повинна 3 членів виборчої комісії заіменувати найпізніще 15 дня по розписанню виборів (до 30. грудня). Як то не станеться, то окружна комісія тимчасом іменує сама 3 членів. Рада громадська вибирає 3 членів і 3 заступників картками.

Районова комісія виборча є зі всіх найважніща, бо перед нею віддається голоси і вона має найбільшу можливість допускатись надужить. Тому треба старатись, щоб до тої комісії вислати певних і розумних людей.

Як урядує комісія виборча?

Щоби ухвали комісії виборчої були важні, мусить бути присутний голова (або його заступник) і бодай 2 членів комісії. Рішає більшість голосів, тому всі члени комісії повинні пильно ходити на засідання.

Закон хоронить членів виборчих комісій в часі урядовання так, як хоронить урядовця. То значить, що якби хтось образив члена комісії, то буде караний так, якби образив урядовця в часі урядовання.

Коли член комісії через сповнювання свого обовязку має страту у своїм деннім зарібку (нпр. робітник), то в такім разі одержить відшкодовання за дійсно страчений час, а коли мусить виїжджати на засідання, одержує зворот коштів.

Ще раз: „католики" чи християне?

Нашим читачам звісно вже, до чого довела допись урядового орґану еп. Богачевського „Кат. Провід", який накинувся на перемиських громадян і змусив їх до оборони. Львівська „Нова Зоря", замісць заняти в тій справі річеве становище, виступила не лиш в обороні „Кат. Проводу" але ще і з новою лайкою п. н. „Шантаж". Перемиські громадяни вже відповіли їй окремим додатком до ч. 50 „Укр. Гол.", а нам лишається тепер відповісти на те, що впало з тої лайки під адресою „Укр. Гол".

По „Заяві" перемиських громадян, помістили ми в ч. 45. статтю п. н. „Католики" чи християне?, удержану в спокійнім тоні, в якій на підставі цитатів з „Кат. Проводу" сконстатували, що „католики" „Кат. Проводу" є більшими „католиками" як християнами. До такого твердждння довели нас цитовані нами місця з „Кат. Проводу". Що-до того і тепер не маємо ніяких сумнівів, бо на власні уши чули ми з мігодайних уст, що допись, поміщена в „Кат. Пров." проти перемиських громадян є некатолицька і нехристіянська. І тут щоби як цапки ставала „Н. З.", то не в силі оборонити простацької дописи „Кат. Пров". І тому „Н. З." не маючи річевих арґументів пустилась на лайку. Розуміємо її прикре становище — дуже тяжко боронити допись, яка своїм змістом і стилем робить конкуренцію андрусам з львівського личакова.

Тому неслушно ображується „Н. З." наголовком нашої статті, бо отсе, що ми вище сказали, вповні оправдує цей наголовок. А коли „Н З." хоче бути ображеною, то зовсім слушно повинна образитись змістом і тоном згаданої дописи „Кат. Пров." а не нашою статтею. Що більше, як-що „Н. З." є на ділі (а не лиш на вивісці!) католицькою і християнською, то її католицькі і християнські почування повинні бути ображені фактом, що на автора лайки в „Кат. Проводі" сплинуло американське архієрейське благословення. Є це нечуване надуживтте архієрейського благословення. Чи побожні отці того не відчувають? Чи забувають, що вони живуть в XX. ст., і думають, що тепер найбільшу нісенітницю можна уважати Божим ділом. Коли так, то нехай знають, що це є головною причиною сектанства у нас. Бо коли якийсь непочитальний маняк за свою допись дістав архієрейське благословення, то знак, що з того благословення лишилась лиш скорупка.

„Н. З." без глибшої застанови пише, що бачить в нашій статті погорду до католицизму а симпатію до православія. А ми преціньзацитували з „Кат. Пров." кілька місць, які є очевидним скандалом. Бо от орґан католицького епископа про православно проповідника Слова Божого пише „добре годований різник", який на проповідниці „щось (!) гремів". Цей „католик" навіть не розумів, що говорив проповідник, але тому що він православний, лає його. Зрештою з цитованих нами місць ясно виходить, що цей „побожний католик" тільки в тій цїли пішов до православної церкви, щоб її висміяти. І коли ми легонько скартали цей „католицький" вибрик, то за це стрічаємось з закидом, що ми з погордою відносимось до католицизму а з симпатією до православія. Ні, побожні отці, ми не відносимось з погордою до католицизму, але відносимося з погордою до „католицизму" репрезентованого „Кат. Проводом" тай „Н. З." Цей спецефічний „католицизм" назвали ми навіть окремим терміном „чорний большевизм".

І так як ми, думає кождий наш релігійний чоловік. Такий „католицизм" є тої самої породи, що „католицизм", про який пише останнє число католицької „Ниви", називаючи його „божевільним фанатизмом". А саме, як пише „Нива", якісь маняки називають Матір Божу „triumfatorką i pogromicielkom pogańswa — schizmy". І чи це мають бути „католики", котрі зневажають тяжко Матір Божу? І чи це мають бути „українські католики" що ідуть до православної церкви на те, щоб опісля ту християнську церков, місце розмови з Богом, висміяти в некультурний спосіб в епископськім орґані? І це діється в часах, коли тріщать основи християнського світогляду під напором большевизму? І це роблять „українські католики" котрі знають, що до тої православної християнської церкви належить около 35 міліонів їхніх братів?

Тому ми за „Нивою" під адресою „Кат. Пров". і „Нової Зорі" маємо право сказати таке: Пастирі Христової Церкви ідуть до церкви на те, щоб її висміяти, а проповідника Слова Божого назвати „добре годованим різником" і тд. І ті самі пастирі ведуть „апостольську" працю „зединення церков"? — Такий „католицизм" осуджує також католицька „Białoruskaja Krynica", редаґована римо-католицькими білорускими священиками. Вона пише, що такі „католики" перекручують ідею християнства і роблять неможливим співжиття православних з католиками. (Диви „Нива"!).

Таких „католиків" ми називаємо „чорними большевиками".

Наш нарід в Галичині є греко-католицький. Про значіннє греко-католицької церкви для нас ми вже не раз писали, а останній в статті „Помічники сектанства". Ми рішучо виступаємо проти сектанства і штучно імпортованого до нас варшавського православія. Але так само виступаємо ми і проти обмеження прав нашої гр. кат. Церкви ватиканською дипльоматією, яка заборонила поширитися нашій Церкві поза сокальським кордоном а натомісць видумала „нову унію". (Про цю „нову унію" в „Нов. Зорі" зовсім не пишеться — бо це... „католицизм"!) А при тім всім ми не є рівнодушні, як історична українська православна Церков на Великій Україні змагається з большевизмом і нотуємо її успіхи як християнської Церкви. І ми отверто і чесно заявляємо, що для нас близчий є православний Українець, як католицький Шкот або Індіянин, про яких розписується „Н З." в тім самім числі, що нас лає. Це право природне і Боже. Як хто інакше говорить, то є фарисей або затративший почування української спільноти.

Ми пригадуємо „Н. З.", що Митр. Андрей Шептицький, переводячи візитацію гр. кат. парохій на Буковині, зовсім толерантно віднісся до православних, а навіть до представників жидівської віроісповідної громади, яка його витала, виголосив промову. А мабуть редактори „Н. З." ще тоді в піску грались і не памятають, яке обурення у нас викликала инша візитація, на якій візитуючий порівнав православний дім Божий зі стайнею. І тим дасться пояснити, чому православні Українці а навіть Москалі з такою пошаною відносились до Митрополита, а його побут в Київі в р. 1917 був тріюмфом грек. кат. Церкви в Київі. І питаємо, хто більше міг зробити для гр. кат. Церкви чи Митрополит, чи той другий, що порівнував православну церков зі стайнею?

Деякі прихильники „Н. З." уважають навіть митрополита „кепським" католиком. Вони кажуть так: Такий „католицизм" є конечний у нас, бо інакше Рим нас знищить — значить ми мусимо бути більше папськими, як сам папа. Але ці люди забувають, що ми вже не раз відгравали таку ролю, а останній раз в р. 1914. Ми були тоді більшими австрійцями як самі австрійці з роду — і що з того вийшло?

(Далі буде).

Промова

проф. Др. І. МАНДЮКА на похорон бл. п. Дра Теофіля Кормоша.

Жалібна Громадо! Страшний і несподіваний удар, мов грім з ясного неба, впав на перемиську землю. Не стало між живими меценаса Др. Кормоша. Заридала найближча рідня, загомоніли сумно дзвони і блискавкою рознеслася ця страшна вістка по всім краю. Здрігнулися і защеміли з болю і жалю наші серця. І ось зійшлись ми попращати Великого Покійника на Єго дорогу у вічність.

Не чуюся на силах звеличити заслуги Великого Покійника, бо пращаємо чоловіка небуденного, пращаємо одного з найкращих між нашими заслуженими взагалі. Чи маю говорити, хто був меценас Др. Кормош? Чи маю говорити про Него як чоловіка? Єго дуже добре знали всі. На се найкращим доказом сі непроглядні маси народа, які явилися нині на похороні. — Щож зробив покійний Меценас, що правлять Єму такий величавий — княжий похорон? Та тут не вистарчають і біднуть слова, але за се говорять аж надто проречисто і надто голосно діла, які Він оставив по собі. Звеличити сі діла Покійника — се значить розказувати історію наших економічних і культурних Інституцій в Перемишлі, бо їх розвій — се життє Покійника. Єго вміла і енерґічна рука зробила се, що з нічого повстали тут величаві будівлі.

Гордо пишаються на горбках Перемишля оба Інститути — жіночий і мужеський і „Бурса св. Миколая“. Прикрасою міста Перемишля, а нашими гордощами, є „Народний Дім“ — вибудований Покійником. А товариство „Віра“ — відновлена ще в сім році Покійником, мов квітка прикрашує місто. Назва сего товариства була немов символом цілої діяльности Покійника. В р. 1894 основав Покійник сю „Віру“ і з неустрашимою енерґією і твердою вірою вів почате діло і не зражувався ніякими перешкодами чи невдачами. Що значила „Віра“ в нашім економічнім життю, про се ліпше будуть знати ті, які з неї користали. — Сам Покійник був в дома гостем, бо весь час проводив в ріжних товариствах чи то в Перемишлі, чи у Львові.

Великий Покійнику! Твоя книга дочасного життя замкнулась, а отворилась перед Тобою вічність. Станеш на суд перед Всевишним. Та не потребуєш боятися, що станеш голіруч, щось змарнував свої таланти. Дай Боже, кождому з нас так провести життє, бути так творчим як Ти і оставити по собі таку память, як Ти лишаєш. Ти відходиш тепер від нас на вічний спочинок, та відходить лиш Твоє тіло, дух Твій буде вітати між нами. Ти будеш для нас світлим взірцем, а Твоя величня постать виступить у нас в цілім своїм значінню доперва пізнійше, коли покажеться, що нема кому Тебе заступити. Я не можу собі ще представити, як буде виглядати наше життє без Тебе.

Та лишаєш нам одну потіху, одну розраду — Твої діла. Память про них не загине, як довго буде плисти срібнолентий Сян попри сю „Віру“, яку Ти так любив, як свою дитину. Приймиж тепер від сеї „Віри“ глибоку і щиру подяку за свою невтомиму діяльність, прийми сі останні слова: Пращай невтомний Робітнику, пращай Великий Громадянине, пращай найкращий Сину Перемиської Землі!

Дописи

Прага (Чехословаччина). У вівторок, 22 листопада ц. р. у великій салі (т. зв. „Сметановій сіні“) Репрезентативного Дому головного міста Праги відбувся багатий своїм програмом концерт. Концерт сей улаштувало відоме своїми глибоко національними мистецькими традиціями чеське співоче товариство „Виноградський Глагол“ у Празі. Поруч найліпших творів визначних чеських композиторів Ферстера, Сука, Новака й инш. були відспівані дві українські пісні в аранжеровці талановитого нашого композитора М. Леонтовича — „Ой пряду, пряду“... та пісня про Почаївську Матір Божу („Ой зійшла зоря“...) Се мабуть перший раз наша чарівна пісня попала до чеського репертуару. Під проводом молодого й талановитого чеського компоніста та діріґента п. Антоніна Беднаржа — щирого прихильника української пісні — хор „Виноградського Глагола“ знаменито виконав сі наші пісні, та ще й в українській мові. Діріґент прекрасно зрозумів душу українського народа й зумів передати се своїм співакам. А соліст п. Нахтіґаль, що виступав ув „Ой зійшла зоря...“, виконав свою партію стильово та з одушевленням. Повна велика Сметанова саля, де були переважно люде, що добре розуміються на мистецтві, відзначила виконання наших пісень гучними й довгими оплесками. Особливо великий успіх мала пісня про Почаївську Божу Матір, яку хор примушений був повторяти. Наші люде дуже тішились, бачучи щире захоплення нашою піснею чехословацьким громадянством, яке добре уміє цінити кращі твори як свого народнього мистецтва так і чужого. — Андр. П-кий.

Бітля, пов. Турка (Ганьба зрадникові!) 13. листопада ц. р. відкрито в нашім селі читальню Імени Михаїла Качковського! Хтож причинився до її основання? — Народні учителі, а іменно Діонизій Чайковський з Ботелки нижної, Александер Міхневич з Висоцка нижного, Маріян Міхневич з Жукотина і Михайло Соболяк з Яблонова. Це стид і сором, що згадані учителі не ідуть з духом часу і закладають такі мамутські і назадницькі орґанізації як читальню М. Качковського! Але ще більший стид і ганьба, що до зміцнювання кацапства прикладає руки М. Соболяк, котрий досі представив себе ідейним Українцем, служив при УСС, виступав в аматорських виставах філії „Просвіти“ в Турці, а тепер раптово грає ролю „дябла“ в польських „Яселках“ і реферує на Зборих Читальні „Качковськоко“! Вправді одиниці, яка переходить таку еволюцію, ніхто не признає моральної вартости і ніхто за нею не пожалує, — але всеж таки треба публично для приміру напятнувати підлу зраду М. Соболяка і його компанії! — Свій.

Лубянки низші, пов. Збараж. До нашої ради громадської вибрано самих свідомих Українців, що є членами читальні і кооперативи. Тому надіємось, що наше село під управою нової ради піднесеться і стане одним з найкращих сіл в повіті. Першим завданням нової ради повинна бути будова „Народного Дому“, бо як довго ми не маємо просторої хати, так довго не розвинеться у нас ні освітне, ні кооперативне життє. А треба нам великої хати, щоб і старші мали свій куток щоб і молодіж мала де забавитись щоб була і своя велика саля для театральних вистав. І коли наша рада громадська збудує „Нар. Дім“, то лишить по собі гарну памятку, а нові покоління будуть з вдячністю згадувати цю громадську старшину. Цего доконати тим лекше, що в нас є вже призбираних 700 долярів. Тут треба ще згадати, що перед громадськими виборами тутейший жидок, гандляр коровами, конче хотів стати радним і знюхався з хрунями, щоби аґітували за хрунівською партією. І от ці хруні страшили людей, що як будуть голосувати на членів читальні і кооперативи, то нова рада забере громадське пасовиско (160 морґів) і буде ставити „Нар. Дім“. Але люди так собі взяли до серця ті пострахи, що вибрали самих свідомих людей і тепер у нас всі хруні є посміховищем. Сміються з них тим більше, що між ними є і такі, що покрали громадські податки і за це сиділи в кримінalі.

З ПОЛЬЩІ І ПРО ПОЛЬЩУ.

Польські біскупи оповістили спільне пастирське посланіє, яким взивають всіх Поляків, щоби при виборах голосували лиш на католиків і щоби в тій цїли утворено виборчий бльок „obóz narodowy“. Але утворення в Поляків такого католицького бльоку дуже тяжке, бо всі польські партії крім комуністів і їх прихильників є католицькими і помимо того себе поборюють. Тому буде дуже тяжко спрягти їх. Деякі польські ґазети пишуть, що якби польським біскупам не вдалось утворити католицького obozu narodowego, то тоді вони видадуть посланіє до польських ксьондзів, щоби жаден з них не кандидував на посла. З цего листу невдоволені є пілсудчики, бо підозрівають біскупів, що вони хотять нагнати людей в виборчий сак вшехполяків та що через те ослаблюють урядовий бльок. — Та не уважаючи на поміч біскупів, уряд Пілсудського вдалось розбити давний вшехпольський бльок, до якого належали такі партії: народова демокрація (ендеки), христіянська демократія (хадеки) і христіянсько народові (хієна). Тепер ця спілка (бльок) розбилась, бо хадеки заявили, що до виборів підуть самі. Роблять це тому, бо вшехполяки (ендеки) дуже ослабли тепер, бо польські виборці вже їм не вірять. До того ендеки ворожо ставляться до уряду Пілсудського, а хадеки хотілиб зближитись до уряду, а цего в спілці з ендеками не будуть могли зробити. Тому вигіднище їм іти до виборів сам-на-сам. — Не можуть погодитись також польські соціялісти з „Визволенєм“ і обі партії мабуть кожда з окрема піде до виборів. Польські соціялісти, щоби приєднати собі виборців, зачали підморгувати до національних меншостей і обіцювати „національні автономії“ і инші благодати. Але національні меншости (Українці, Білорусини, Німці і Литовці) знають дуже добре, що це грушки на вербі і утворили бльок „національних меншостей“. До цего бльоку приступили і давні російські жиди під проводом посла Ґрінбаума. Галицькі жиди мабуть не приступлять до бльоку тай ніхто за ними не буде плакати, бо союзник це непевний. — В польській заграничній політиці спір з Литвою далі відграває найважнішу ролю. Саме тепер радить над нею Рада Союзу Народів в Женеві. Тому туди поїхав і Пілсудскі. Коли це пишемо, ще нема нових вісток, як буде полагоджений польсько-литовський спір. Догадуються лишень, що великі держави (Анґлія, Франція, Німеччина, Італія і Японія) нараджуються, щоби винайти такий спосіб полагоди польсько литовського спору, щоб і вовк був ситий і коза ціла, бо інакше годі полагодити цю справу з огляду на це, що Німеччина і Італія явно підпирають Литву, а Анґлія тихцем. Чеські ґазети пишуть, що Польща домагається, щоби Рада Союзу Народів змусила Литву сповнити всі домагання Польщі. Якби Рада Союзу Народів не могла сповнити цего польського бажання, то тоді Польща виступить з Союзу Народів та розправиться з Литвою так, як це буде для неї вигідно і корисно. Та це все лиш здогади, які свідчать про це, що Польща всіми силами старається, щоб Литва присмирніла. Кажуть, що Пілсудський в Женеві буде домагатись, щоб Литва злучилась з Польщею тісним союзом (федерацією). Але на це нема ніякої надії. — Та аж тепер в польсько литовськім спорі вийшла цікава річ на верх. А саме польський спір зачався тим, що польські ґазети наробили крику, що литовський уряд арештував кількадесять польських учителів, що замкнено польських учителів та що Литва оголосила мобілізацію. Польські ґазети друкували навіть дословно лист, який писали до одної редакції польські учителі з литовської тюрми. У відповідь на це на Виленщині арештовано кількадесять литовських діячів і позамикано литовські школи. І от тепер показується, що всі донесення польських ґазет були виссані з пальця, а польський міністер в Женеві відповідаючи Вальдемарасови ані слівцем про ті арештовання не згадав. Тому слушно краківський „Nowy Dziennik“ картає польські ґазети в статті п. н. „Poco walczyć oszczerstwami“?

Що чувати в світі?

РАДА СОЮЗУ НАРОДІВ цілий тиждень перемелювала справи, які були визначені до вирішення. Але всі справи уступили на бік перед справою польсько-литовською. Над нею ломили собі голови дипльомати великих держав через цілий тиждень. Врешті винайшли такий вихід, що змусять тепер Литву перервати воєнний стан з Польщею, а за те Польща визнає незалежність Литви. А полагодження литовської скарги відсунуть аж до весняної сесії. Польсько-литовський спір ще раз посвідчив, що Рада Союзу Народів не має ніякої сили, щоб усувати спори між народами. Хто сильніщий, той має і слушність перед Радою. — Конференція для розброєння також нічо не принесла нового. Дипльомати утворили насамперід „комісію забезпеки“, яка має видумати способи, як забезпечити держави перед нападом. Назначили засідання для цеї комісії день 20. лютого 1928. Дня 15. березня знов збереся конференція для розброєння. Та мабуть з цеї муки хліба не буде.

БОЛЬШЕВИКИ використали свою участь в конференції для розброєння в Женеві не лиш на те, щоб вести аґітацію в користь большевизму — але також щоб зближитись до Франції і Анґлії. А саме від часу, як большевики мусіли забрати Раковського з Парижа, перервалися мовчки стосунки большевиків з Францією. Не було отже тут зірвання дипльоматичних взаємин, як в Анґлії, але обі сторони стали боком на себе дивитись тай кожда з них набрала води в рот, себто всякі переговори застановлено. І от большевики, користаючи з конференції, старались зближитися до Франції і Анґлії, щоб з ними помиритись. Тому Літвінов говорив з Бріяном і з Чемберленом. З Бріяном пішло Літвінови легко, зате з Чемберленом тяжше. Але большевики радуються, що бодай говорили з Анґлією, бо о неї ходить їм більше, як о Францію. Від коли Анґлія зірвала з большевиками дипльоматичні взаємини і від коли ґазети зачали писати, що приготовляється війна між Анґлією а большевиками, від тоді ніхто не хоче поборгувати большевикам не то грошей але навіть товарів. От і тому большевики присмирніли. Деякі політики навіть пророкують, що большевики переконавшися, що їх комуна банкротує, зачинають зближатися до буржуїв, себто вибили собі з голови думки про всесвітну революцію. — У внутрішній політиці большевиків запанував спокій. Сталін сказав, що не хоче арештувати ні Троцького, ні Зіновєва, бо не хоче з них робити мучеників. Отже опозіціоністи остають лиш під доглядом поліції. Цими днями відбувся зїзд комуністичної партії в Москві. Тут Сталін обжаловував Троцького і Зіновєва і конґрес затвердив рішення Центрального Комітету, яким виключено їх з партії. Також Сталін предложив спис всіх прихильників Троцького, яких також рішено виключити з партії.

АНҐЛІЙСЬКІЙ міністер Чемберлен, в часі свого побуту в Женеві, стрінувся з большевицьким делеґатом Літвіновом. Ця подія є великою несподіванкою, бо здавалось, що між Анґлією а большевиками така пропасть, що не може бути мови про те, щоб вони зближились до себе, бо Анґлія з большевиками зірвала всякі стосунки. А тимчасом большевики аж пищать, щоб примиритись з Анґлією, бо грошей їм треба, а також і Анґлія не від того, щоб прийти з большевиками до якоїсь злагоди. І хотяй Літвінов мешкав у віддаленню 60 кроків від Чемберлена, то жаден з них не хотів зробити першого кроку. Чемберленови не випадало зробити першого кроку, бо він є

ОКУНЄВ.

ВІДЬМА.

(Оповідання з російського села).

Наша околиця лісиста й дика, довкола гуща й мочарі, а посеред лісів, у кітловині лежить село Ґрешнево. Ціле воно задимлене страшно, як їх курні хати і чорне. Люде тут самі смолярі й вуглярі, просякнуті гірким димом аж до шпіку кости. Чужинців у Ґрешневі не люблять, бояться, глядять на них недовірчиво зпід лоба й оминають розмову з ними. На весну кинулася була якась зараза між людьми. Бог зна з чого вона кинулася людям у жолудках... але йшла з них кров і вони вмірали. З міста прийшов лікар і сказав:

— То біґунка. З лихого віджилювання. Я вас буду лічити.

Але люде, чорні від вугляної саджі (лише зуби й зіниці білілися), слухали нахмарені, гляділи похнюплено на лікаря й говорили:

— Він прийшов вигубити нас.

І ніхто не пійшов до лікаря. Тому, що тут не було ніщо, до роботи лікар відїхав. А люде казали лічитися бабі Маряні. Жила вона на кінці села, на скраю ліса, у вохкій хаті. До старої ходили теж дівчата, коли на вечерницях придбали живіт. Ночами крадьки заходили до неї, а вона зганяла їм плід веретеном. Потім бувало таке, що „вилічена“ дівчина качалася в горячці, вибалушувала очи, мучилася в смертних судорогах. Тоді знову кликали Маряну. І вона ходила — лячно дивитися — з корчастими сивими бровами над жевріючими очима, з вишкіреним жовтим зубом, гостре лице вкрите сіткою морщин — і шептала щось і плювала над умираючою дівчиною. І дівчина ще більше вибалашувала очи й умирала. Червінку, яку лікар назвав дизинтерією, лічила бабуся Маряна кінською сечею, в якій вимочила якесь зілля. А як вимерло пів села, пошесть сама устала. Баба Маряна вдаряла закарлюченою палицею в землю, похитувала сивою головою й казала:

— Колиб не я, ви всі вимерлиби. Я закляла пошесть.

Після лікаря приїхало якихсь два автомобілем до Ґрешнева. Один в окулярах, виголений, другий у шкіряній куртці. Люде обступили самохід, оглядали машину і незнаних людей та вертіли носами. А найстарший, дядько Антип (борода в нього то срібний филястий потік), відважився, підійшов, поглянув зпід лоба й спитав:

— Ви певно за податками приїхали, товариші горожане?

Той в окулярах засміявся, постукав у велику скриню, що стояла на самоході й сказав:

— Ви не вгадали, дядьку. Покажемо вам образи й матимемо відчити, з чого береться дизентерія і як її позбутися.

Люде не вірили, щоби задля такої дрібниці можна манджати 70 верств і похитували головами. Антип погладжував себе по срібній бороді й сказав тихо:

— Бачите, люде, не дайте пускати собі блахмана... Той в окулярах, то хитра птиця.

Вечером шкільний сторож витарахкував бучком у вікониці.

— Горожане до школи, відчит про дез... тьфу до чорта, годі й вимовити.

До школи прийшли всі Ґрешнівці. Навіть Кондратій піп, потрудився Затемнили кімнату. Той в окулярах показував на полотні щось таке що кишило, а той шкіряній куртці пояснював:

— Товариші, отсе бацилі бігунки

Але люде однодушно кричали:

— Брехня! Обман! Чому ви затемнили хату? Зробіть світло!

А між тим гомонів піп басом:

— Перед молитвою бацилі також мусять утікати. Ні кроку без молитви, горожане!

Але після відчиту вихваляли Ґрешнівці гостей.

— Бачите? Тепер ми вже зовсім зрозуміли бацилів.

Йшли за автом і допитувалися:

— Скажіть, товариші, чи скоро привезуть у село дешевий перкаль?

Дядько Антип закліпав очима й поставив дразливе питання:

— Ми маємо тут у селі жінку, Васьона називається, вона нездужає падавкою. Як то розуміти? Чи то також від бацилів?

Той в окулярах пояснив, з чого береться падавка. Селяне вдали ніби зрозуміли зовсім а потім знову говорили:

— Товариші, привезіть нам дешевого перкалю у село.

А як авто щезло, сказав старий Антип:

— Вже поїхали бацилі. Вони добре знають брехати. Та хто чував, щоби чоловік мав умерти від якось тої дрібноти...

Тут роздався басовий голос попа Кондратія:

— Молитися треба, горожане, гарячо молитися. Добрий Бог може також бацилі знищити.

І люде знову лічилися в баби Маряни, і щодня піп Кондратій відпроваджував когось на цвинтар, аж похоронили пів села. Потім пошесть зникла.

Васьонин чоловік помер на червінку. Баба Маряна лічила його кінською сечею, але ніщо не помогло. Кондратій читав Службу Божу за одного рубля, але за відпровадження цвинтар зажадав три рублі. Васьона не могла заплатити, тому сама пійшла за домовиною.

Був хмарний день. Мрачіло. На вохких цвинтарних хрестах сиділи надуті ворони. Васьона голосила, але не плакала, тай думала про бабу Маряну. Шкода того полотна, що дала їй.

Поміж гробами показалась сіра хустка бабусі. Збирала зілля. Підійшла ззаду до Васьони, побачила її синю хустку і торнулась її.

— Скупердяго! — сказала вона закусивши губи. — Хустини жалко було тобі, тай за те помер твій.

Васьона глянула скоса заплаканими очима й сердито скрикнула:

— Забірайся мені з очей, відьмо. Через тебе помер Микита!

Стара засичала і сплюнула; пійшла погрожуючи пальцем:

— Не будь занадто сміла, жінко... Я знаю таке слово, що може знищити тебе.

Сумна пійшла Васьона з цвинтаря. Їй зробилося недобре, голова тяжка, в ухах наче молотами вдаряло. Все їй було так перед епілепсією.

В церкві правилась Служба Божа. Васьона стояла посеред народу й слухала грімкого голосу священика, Заносило квасом від сирих кожухів, оливою й свічками. Васьоні зробилось недобре.

Вона захиталась, впала на землю й схопили її судороги. Почорніла, з піною на устах, вилася й кричала.

Обступили її люде. Знали, що правда, що вона нездужає на падавку, але нараз сказав хтось одно слово і вже зашуміло в товпі.

— То з вроків...

Старий Антип стояв опершись на палицю, на ногах личаки, станув широко, глядів на Васьону й сказав:

— То баба Маряна вчинила її то. Я сам бачив, як вона йшла за нею на цвинтар.

Хтось инший говорив:

— Ах... то баба Маряна! Від неї також тамта зараза. Дайте сюди цю чарівницю!

Але тут перебив священик;

— Ні, люде, не можу допустити на таке у церкві!

А старий Антип:

— Краще буде, як понесемо Васьону до неї. Вона зачарувала жінку, хай тепер так зробить, щоби було добре.

Піднесли жінку. Вона кидалася, харчіла.

Кількох людей побігло вперед до хати баби Маряни. Поволікли її на майдан перед школою.

— Зроби з нею так, щоби було добре, відьмо, а ні, то вбємо тебе!

Баба задріжала. Зпід хустки визирали пучки сивого, нечесаного волосся. Вона вибелькотала:

— Що хочете, люде добрі? Я ніщо не знаю, ніщо не можу...

Учитель Андрій Іванич крикнув із порога:

— Люде що ви робити? Дайте спокій Васьоні. Нікого на світі не можна зачарувати. Вона хора на падавку.

Та ніхто не зважав на учителя, лише Антип погрозив йому палицею:

— Не мішайся, Іванич, а то й тобі попадеться!

Закинули старій петлю на шию.

— Відчаруй її, чортице!

Маряна впала на коліна, хрестилася, присягалася:

— На хрест святий, людоньки добрі, я не винна. Я ніщо не можу зробити.

— А зачарувати вмієш?

— Ніщо не вмію. Признаюся, що я обманювала вас.

— Брешеш! Від тебе пійшла також пошесть. Гей, люде, беріть-но її, розвяжіть їй язика. Вона мусить говорити — кричав старий Антип.

старший рангою, а до того деякі високі урядовці англійські відраджували Чемберленови стрічатись з Літвіновим, бо він є жидом. Але Чемберленови прийшли в поміч ґазетярі. Це такі цікаві люди, що де їх не посій, там вони родяться. Всюди їх тепер в Женеві повно. Підглядають кождого міністра, що робить, що їсть, з ким говорить. От і вони то здибали Чемберлена і запитали його, чи він буде мати нараду з Літвіновим. А Чемберлен на те відповів: Таж він не говорив нічо, що хоче бачитися зі мною. Це Літвінов зрозумів як запрошення і запитав Чемберлена через післанця, чи хоче поговорити з ним. Чемберлен згодився і відбулась між обома довша розмова. Що говорено, то хіба можна догадуватись, а саме Англія правдоподібно домагалась, щоб большевики перестали аґітувати проти неї в Азії. На це Літвінов певно збрехав, що большевицький уряд не веде аґітації, а коли є така агітація, то це є робота большевицької партії, а за партію большевицький уряд не може відповідати. Та ця розмова важна тим, що обі держави хотять знов навязати пірвані стосунки. Англія бачить, що Америка користає з цего, бо от забрала їй большевицьку нафту. Тому тепер Анґлія мякша супроти большевицької залицянки.

НІМЕЧЧИНІ грозить тепер льокавт фабрикантів. Що це є? Робітники по фабриках і копальнях виборюють собі полекші тим способом, що уладжують страйки. Вони змовляються, що того а того дня всі нараз перестануть працювати і будуть так довго страйкувати, доки їм фабриканти не підвисшать платні. Тоді фабриканти є змушені підвисшати платні. Але бук має два кінці. От і тепер хотять застрайкувати всі фабриканти. А саме в Німеччині робітники фабрик заліза виборили собі 8-годинний день праці і висшу платню. На це фабриканти відповідають, що не годяться на 8-годинний день праці та підвижку платні, бо не мають з чого платити. Тому вони загрозили, що з днем 1. січня замкнуть всі фабрики, а робітники хай собі роблять, що хотять. Такий страйк фабрикантів називається „льокавт". Колиб дійсно прийшло до льокавту, то тоді пів міліона робітників лишилобися без праці. Тому уряд німецький має тепер новий клопіт, бо мусить погодити фабрикантів заліза з робітниками. А до такої уголи тяжко довести, бо обі сторони вперто держаться своїх домагань.

ФРАНЦІЯ боїться розброєння. Внесок большевика Літвінова, підпертий Німцями, дуже не подобався Французам. З цеї нагоди французькі дипльомати кажуть так: Німці все і всюди хваляться, що вони розброєні. Але це неправда. Німеччина має тепер армію відповідно до вимогів часу. Бо тепер не є та держава узброєна, яка має богато війська, тому що нині військо не має того значіння, що давніще. Тепер той узброєний є, хто має офіцерів, промисл хемічний та фабрикацію літаків. То все має Німеччина в дуже великій скількости. Тому треба сподіватись, що і инші держави підуть слідом Німеччини і вменшать число війська. Також Франція це зробить, але не розброїться, але узброїться так, як тепер Німеччина є узброєна. Отже Німеччина не розброїлася, а тільки змінила зброєння. А зброєння є конче потрібне, як довго над народами нема суду, якийби їх гамував і здержував від війни. Тому мусить бути зброєння. А хто каже розброїтись в Европі, це те саме, якби сказав комусь іти без револьверу в тім краю, де нема поліції і суду. Ніхто розумний в такім краю не зробить кроку без револьверу — ніхто в Европі не може обіймись без війська. Так кажуть Французи. Як з цего бачимо, то до розброєння ще дуже далеко.

В АМЕРИЦІ тепер вибори президента є найважнішою справою. Мають вони відбутись аж в р. 1928, але вже тепер доконано проби, котрий кандидат має найкращі вигляди стати президентом. Як ми вже писали, там тепер є дві найсильніщі партії, республиканська і демократична. При пробнім голосуванню показалось, що по стороні республиканців найкращі вигляди стати президентом має Гувер, а по стороні демократичній — Сміт. Гувер дістав 844 голосів, а Сміт 1071. Цікаве, що католик Сміт дістав найбільше голосів від протестантів.

ДАНІЯ — це держава, яка не гнобить ніякого народу і тому вона добровільно і щиро зменшує військо, щоби гроші, витрачувані дотепер на військо, обернути на хосенні цілі. І так дунський міністер війни хоче зовсім скасувати кавалерію і з таким внеском виступить перед соймом. Вже перед трема роками зменшила вона своє військо, а тепер скасованнєм кавалерії хоче Данія зовсім розброїтись, бо як не буде кавалерії, то і піхота та артилерія мало що варта. Так отже Данія хоче ущасливити свій край, бо видатки на військо оберне на освіту, на розвій кооперації і тд. За Данією мабуть підуть і инші держави скандинавські, бо і там вже приходять люди до переконання, що шкода відривати людей від праці і годувати їх по касарнях. І нпр. в Швеції рекрут служить тепер у війську всего $4\frac{1}{2}$ місяця. А як Данія зовсім розброїться, то за нею піде і Швеція.

В РУМУНІЇ минулого тижня прийшло до погрому мадярів та жидів. В Великім Вараждині відбувся зїзд студентів румунських. З цеї нагоди приїхало сюди понад 5000 студентів з цілої Румунії. В часі зїзду румунські студенти кинулись на мадярські і жидівські доми і склепи, які зовсім зруйновано і обрабовано. Ґазети пишуть, що погромами керував професор університету Куза, котрий виголосив до студентів палку промову і закінчив її так: От надійшов час, щоби ми перевели в діло нашу проґраму. Тоді студенти кинулись рабувати і так гуляли через 3 дні. В часі рабунків убили 5 людей, а 70 ранили. Румунська поліція удавала, що нічо не бачить. Щойно сильний відділ війська під командою ґенерала привернув лад в місті. Тому що в цім погромі потерпіли найбільше мадяри, мадярський сойм дуже гостро напятнував поведінку румунського уряду. — Рівночасно румунські студенти уладили в инших містах протижидівські погроми, били жидів, обтинали їм бороди і тд. Наші галицькі жидки про це дуже смирненька пишуть, бо Румунія є державою і вони бояться Румунів.

В ЮГОСЛАВІЇ македонські повстанці (комітаджі) доконали нового замаху. В місті Струміца кинули бомбу на вулиці і ранили кільканайцять осіб, між ними одного офіцера і двох жандармів. Комітаджі повтікали, відстрілюючися. Військо зараз окружило місто, переведено численні ревізії, але повстанців не найдено. Правдоподібно повтікали вони до Болгарії.

В МАДЯРЩИНІ помер недавно примас Чернох. Титул „примас" має оден архієпископ і через те він рангою є найстарший між всіми архієпископами і епископами. Але на Мадярщині від віків тільки примас має право коронувати мадярського короля, котрий перед коронацією і присягою на конституцію не може виконувати обовязків короля. Тому становище мадярського примаса є дуже важне для держави. А треба знати, що всі Мадяри бажають, щоб в Мадярщині знову панував король. Ріжниця лиш така між ними, що одні є леґітимісти т. є бажають, щоб король був син помершого на вигнанню короля Карла, бо так велить закон мадярської конституції. Друга партія мадярська домагається, щоб королем вибрати когось иншого, не конче сина помершого короля. Мадярський уряд є за вибором короля і тому для него вибір особи на примаса був дуже важний. Померший недавно примас Чернох був леґітиміст і явно відгрожувався, що як Мадяри не покличуть на престол Оттона, сина короля Карла, то він не буде коронувати иншого короля і не відбере від него присяги. Тому уряд домагався, щоб тепер іменовано такого чоловіка на примаса, якийби схотів коронувати того короля, якого собі Мадяри виберуть, і тому предложив Папі римському трех епископів, з яких Папа мав вибрати одного і іменувати примасом. Розуміється, що уряд предложив до іменовання тих епископів, про яких певно знав, що кождий з них на випадок, коли стане примасом, буде коронувати того чоловіка на короля, котрого Мадяри виберуть. Але Папа римський відповів, що лиш до него належить право іменувати примаса, бо тепер нема в Мадярщині апостольського короля. Як був король, то він предкладав Папі трех кандидатів і Папа іменував одного примасом. Отже як нема короля, то уряд не має права предкладати кандидатів, бо Папа має право іменувати примасом, кого сам схоче — і дійсно іменував леґітиміста о. Середія, який має всего 43 роки життя і довго жив в Римі, де працював над церковними законами. Але мабуть і він мусів зложити потайки якесь приречення мадярському урядови, бо якби уряд таки був спротивився, то Папа ледви чи буввби пхав силоміць о. Середія на примаса.

Відозва. Від давна відчували ми в Перемишлі брак української орхестри. Всі наші, церковні як національні обходи виходилиб величніще та впливалиб більш інтензивно подекуди навіть як середник пропаґанди, колиб була своя орхестра. Дальше спортові змагання, які щораз ширші круги громадянства зацікавлюють, фестини, вистави сценічні, концерти, вечерниці, то що, примушені були дотепер або зівсім без орхестри обходитись або по неволі користуватись чужою.

На днях анкета відпоручників перемиських Товариств уповажнила одноголосно ініціятивний комітет зложений з Дрів Дмоховського, Прийми, Біляна, проф. Шеховича, пп. Артимовича і Яросевича до зорґанізовання орхестри як окремої секції в тут Чит. „Просвіти".

Для зібрання фонду на закупно інструментів звернесь Комітет до місцевого громадянства, Товариств, і Установ з лістами, на які проситься зложити, згл. деклярувати більші одноразові датки, які на бажання можуть бути сплачені в кількох ратах.

Цею дорогою звертаємось до замісцевих Перемишля а особливо в Канаді і Америці живучих, дальше до Читалень, Кооператив перемиського цовіту, щоб по змозі підперли наше діло жертвами та в цей спосіб помогли нам скріпити національний елемент в окраїннім місті.

За ініціятивний Комітет:
Др Прийма, Проф. Шехович,
Др Дмоховський.

Грошеві посилки слати на адресу:
УКР. ЩАДНИЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ
конто орхестри Просвіти.

ВСЯЧИНА

До нинішного числа долучаємо чеки Почтової Каси Щадничої і просимо наших передплатників тими чеками надіслати нам передплату на рік 1928. Найвигіднище буде для передплатника і для нашої Адміністрації, коли передплата **в квоті 10 золотих** відразу буде заплачена на цілий рік. Хто не може надіслати передплату на цілий рік, то нехай пришле **5 зол. 50 сот.** на пів року. Хто не може відразу прислати цілорічної або піврічної передплати, нехай пришле квартальну передплату в квоті **3 зол.** Просимо спішитись з посилкою, щоби з початком січня була передплата заплачена, бо в противнім разі здержамо висилку ґазети.

Старанням „Учительської Громади" в Перемишлі відбудеться дня 18. грудня о год. 11 перед пол., в салі „Укр. Бесіди" відчит п Дра Михайла Рудницького на тему: „Три найкращі книжки, які я читавби ціле життя".

Спростовання. В останнім числі, в описі похорону бл. п. Т. Кормоша повнили почесну сторожу біля домовини не „Соколи" але „Луговики".

Важне для садівництва. Міністерство рільництва призначило 200 000 зол. на позички для піднесення садівництва. Позички будуть уділятися: 1. на будову і уладження льокалів, де буде перероблятися, переховуватися, і сортуватися овочі. 2. на закладання садів і овочевих шкілок. На будову буде уділятися 80 % коштопису. На закладання садів і овочевих шкілок буде уділятися 100 % коштів заложення саду. Позички будуть уділювані, коли сад обіймає найменше $\frac{1}{2}$ гектара, а шкілка найменше 2 гектари. Від позички буде побиратися 6 % річно і має вона бути сплачена найдальше до 10 літ. Подання треба вновити до Міністерства Рільництва за посередництвом Воєвідства. На поданню треба наклеїти стемпель за 3 зол., а на кождий залучник за 50 сот. Близчих інформацій уділяє: Oddział Państwowego Banku Rolnego we Lwowie. — На це звертаємо увагу наших читалень і кооператив.

Важне для склепарів і кооператив. Міністерство Скарбу видало розпорядок, що продаж тютюневих виробів ведена побічно в реставраціях і склепах, коли відбувається в однім і тім самім льокалю може відбуватись без окремого свідоцтва промислового.

З днем 28. лютого не будуть вже приймати банкнотів по 20 зол. (жовтої барви). Тому уважати, щоб до того часу видати всі ті гроші, як їх хто ще має

Атлетичні змагання в цирку Станевских. Французька боротьба в цирку Станевских розпочалася під знаком сильних емоцій, котрі обявлялися в окликах публики, що обдаровувала атлетів, в міру своїх симпатій, ріжними епітетами і показувала тим своє задоволення або обурення.

Кожда нація в сих змаганнях є добре репрезентована, однак треба зовсім безсторонно признати, що на чоло змагань вибивається наш земляк Українець з Кіїва **Аксіонів**, котрий до сего часу мав найбільші шанси до здобуття першої нагороди. Мимо того знайшов грізного конкурента в особі тутешнього відомого атлета **Волинця**, котрий відважився кинути визов усім цирковим атлетам і старається о перше місце.

НОВИНКИ.

ПИЯКИ РАДУЮТЬСЯ, бо оден француський учений хемік винайшов спосіб, що спіритус можна фабрикувати в виді порошку. Отже можна буде носити цей порошок в кишені і коли кинеться трохи порошку до води, то... горівочка готова, лиш пий. Кажуть, що цим винаходом дуже втішились американські пияки, бо тепер лекше буде їм перевозити спіритус до Америки, де закон строго забороняє фабрикувати і продавати горівку.

БІБЛІЯ ОПОВІДАЄ, що Господь Бог дав Мойсеви 10 заповідей, списаних на двох плитах камінних, які переховували жиди в скрині завіта. Де поділись ті дві плити, ніхто не знає. Є лиш оповідання між жидами, що коли вороги напали на Єрусалим, то жиди скриню завіта сховали в ярі гори Небо, але в котрім місці — ніхто не знає. Тепер одно богате американське товариство постановило віднайти скриню завіта і в тій цили висилає учених до Палестини.

ВЖЕ І ЖІНКИ БЮТЬСЯ КОЛАМИ. Анастазія Братось з Бушкович, пов. Перемишль, так дістала колом по голові від своєї сусідки Анни Павлик, що Братосеву з розбитою головою привезено до шпиталя в Перемишлі.

ЗБЕЗЧЕСТИЛИ ЧИТАЛЬНЮ! В селі Дмитровичах коло Городка уладжено в салі Читальні „Просвіти" забаву з танцями, в часі якої прийшло до проливу крови. Учасник забави Йосиф Лещин посварився з Павлом Бурдином і пхнув його ножем так, що той впав трупом на місці. Злочинець втік і вештався до рана по полю, а опісля сам зголосився на поліцію. — Так отже зіпсуття закрадається і до наших чаталень. А прецінь завданням читалень є — протиділати зіпсуттю, яке ширять забави молодіжи по коршмах. Видко, що в Читальні в Дмитровичах не було ладу, коли туди заходили на забаву і такі люди, для яких не повинно бути місця в Читальні.

ОШУКАНЕЦЬ В РОЛІ КСЬОНДЗА. Недавно прийшов до польського пароха в Криниці якийсь ксьондз і сказав, що він є ксьондз Буляндa з Рабки. Приїхав сюди лічитись і як треба буде, то може помогти парохови в костелі. Парох згодився і той зачав йому помагати в костелі і в парохії. Аж трафилося, що парох мусів на довший час виїхати з Криниці і віддав чужому ксьондзови ключі від костела, від скарбони і від парафіяльної канцелярії. І от заступник повінчав кільканайцять пар, хрестив діти, ховав померших, видавав всякі документи, правив в костелі і говорив казання. Все булоби добре, аж в ґазетах появилося оголошення, що ксьондзови Буляндови з Рабки хтось украв документи разом з реверендою (рясою). Як це появилось в ґазетах, чужий ксьондз зник з Криниці. І от аж тепер вийшло на верх, що то якийсь ошуканець перебрався за ксьондза і заступав криницького пароха. Тепер всі слюби, які він дав, є неважні і люди мусять наново брати слюб, а діти наново нести до хресту. Показалось тепер також, що той ошуканець від богатьох людей, які приходили до него, пожичив по 100, 150 і 200 зол.

ВОВК ПІРВАВ ДІВЧИНУ. Цего року появилось багато вовків в Польщі. Недавно ми доносили, що в Виленщині селяче сторожать через цілу ніч, не пускаючи їх до сіл. Ннебезпечно тепер і переходити через ліс або поле. От в селі Кнотовщина повіт Столпці сталась така подія. Попри ліс ішла 10-літна дівчинка місцевого селянина. Нагло надбіг вовк, вхопив дівчинку за фартух і суконку і потягнув в ліс. Дівчина страшно кричала. На щастє недалеко переходили поліцаї, які повнять службу на границі. Вони почули крик дівчини і кілька разів стрілили в повітре, бо не знали звідки крик походить. Перестрашений вовк покинув дівчину і втік до ліса. Дівчину запровадили до хати, але вона зі страху дістала нервового шалу і вкоротці померла.

ЦАРСТВО ЖІНОК І СВЕКРУХ. Підчас наукової експедиції у північній Родезії (в Півд. Африці) др. Док професор американського університету відкрив, можна сказати, царство жінок і свекрух. Він натрапив там на нарід званий Лямбо, котрий не є ще добре знаний, а заслугує на увагу задля своїх незвичайних обвчаїв. Жінка має там повну власть, вона є справжня пані дому, держить у своїх руках керму, має право перенести родинний маєток або з своєї власної волі, або з нагоди смерти — на кого сама захоче. Вона приймає залюблених молодців, які приходхять просити руку її дочки і тд. Батько не має ніякого права. Після одружіння молода жінка переходить у хату свекрухи та мусить слухати кождого її слова. Професор Док не міг ствердити, як поступають у Родезії жінки з непокірними чоловіками. Ствердив, що жовта февра, сплячка і подібні недуги нищать це племя.

Принесли ціп і давай ним бабу молотити.

— Відчаруй її, кажемо тобі, а ні то буде зле...

Тимчасом Васьона прийшла до себе. Сиділа на землі й гляділа несвідомо довкола себе. Але люде не зважали на неї. Били жінку як навіжені, наче пяні. Серед тупоту чобіт, гамору, свистів і криків не було чути зойків старої.

Лежала побита, але ще свідома й стогнала:

— Людоньки, стійте: Я буду говорити.

— Стійте, — сказав Антип. — Стій! Баба хоче говорити.

Перервали самосуд. Стара чипіла на землі й стогнала:

— Люде добрі, не вбийте мене. Скажу вам щиру правду.

Говори, відьмо!

— Я нішо не знаю. Я обманювала нарід. Кажу, як на сповіди. Пустіть мене, людоньки, вже ніколи не зроблю того.

Карпівна, висока жінка, взялася за підбоки, нахилилася над бабою й загуділа:

— А хто зігнав зі світа мою дитину? Самаж ти взяла тоді моє полотно, щоби дитина виздоровіла. Чи пригадуєш собі?

— Дитина сама зі себе занедужала й сама з себе була здорова. Присягаюсь, я з тим не мала нішо до діла — присягалася й стогнала баба. — Нарід вірив мені, бо я використовувала його. Вже більше того не зроблю.

— Васьона прийшла до себе, — сказав хтось із товпи.

Васьона піднялася, біла як стіна.

— Давайте сюди Васьону, — кричав Антип.

Хору привели близше.

— Скажи, Васьона, що вона зробила з тобою. Доторнулася твоєї хустки?

— Доторкнулася, — прошептала безкровними устами.

— Чарувала?

— Загрозила, що зробить мені кінець. Казала, що знає таке слово.

Стара знову перехрестилася й простогнала:

— Ах, дітоньки, я брехала. Ця хустка завернула мені голову. Васьона повинна була дати мені її.

— Заведіть її до ріки! — приказав Антип.

Учитель пробився через товпу до баби й підняв руку в гору.

— Вважайте, горожане, слухайте!

Товпа стихла й ждала, що скаже вчитель. Всі думали, що він своєю ученістю хоче видусити слово зі старої.

— Слухайте горожане, — почав учитель. — Ви надармо мучите цю бабу. Вона обманювала вашу несвідомість. Вона не знає „відчаровувати" й взагалі нішо не знає.

Старий Антип схопив учителя за плече:

Твоє діло вчити хлопців. Тут ти нішо не розумієш. Чи правду кажу, люде?

— Правду кажете, — загомоніла товпа.

Учитель старався перекричати товпу. Його не слухали. Поволікли стару.

Понуро гляділо сіре небо. Понуро хвилювалась брудна вода в ріці. Юрба сірою масою посувалась до ріки.

Двох чоловіків схопили стару й розмахали нею у воздусі. З розчепіреними руками й ногами полетіла воздухом і впала на воду. Вода закрила її, розійшлися круги. Потім вода знову розступилася й на поверхні зявилася голова й плечі старої баби. Вона була по груди в воді й просила:

— Людоньки, не карайте мене, я невинна.

Страшно було глядіти на неї. Сиве, мокре волосся поприлипало до чола й спливало на плечі. Одяг звисав їй шматками. Широко розкриті очі гляділи без життя. Уста жалібно ловили воздух.

Товпа заніміла. Почалось отверезіння. Високий, рудоволосий селянин (лице його наче в горіючому гнізді бороди) підійшов до води й подав старій руку:

— Вилази бабо... ну!

Вона хопилась слизкими, покривленими пальцями руки його й вийшла з ріки. Харчіла, виглядала така маленька, сіла над берегом, у калабані води, що спливала з неї й знову простогнала:

— Не вбивайте мене, я вже більше не буду.

— А чорт тебе побери! — сказав рудий тай пішов, не оглядаючись.

За ним пішла товпа, мовчки, роздумуючи. Беріг осамотів. Баба охкала. Потім дальше порачкувала, сіла й заговорила наче собака. її сухий пястук грозив відходячим:

— У-у! ви вбийники, ви душі викривлюєте! У-у!

З російського переклав М. ТР.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС за дитину ведеться тепер в Києві. До процесу прийшло так: В р. 1925 мешканцеви київському на прізвище Єрусалимський, зник хлопчик, в віці 4 і пів року. Родителі довго шукали синка, але дармо. Вже стратили і надію знайти хлопця. Але в рік пізніще одержали від знакомого з місточка Конорлик телеграму, що в таборі циганів, які прибули до Конорлика, є хлопець, який зовсім не подобає на циганську дитину. Батько, котрому син зник, зараз поїхав до Конорлика і при помочи поліції відобрав дитину. Хлопчик за рік зовсім здичів, поріс густим волоссям і покритий був густою верствою бруду. Говорив по циганськи, забувши зовсім російську мову, якою давніще розмовляв дома. Але родителі в тім напівдикім сотворінню пізнали свою дитину. Циган Мартізков вперто говорив, що то є його дитина. Розведено слідство. Єрусалимський, його крівняки і знакомі доказували, що хлопець належить до Єрусалимського, а циган Мартізков доставив свідків, що хлопець є його дитиною і його жінки Фатіми. Слідчий суддя запитав о думку учених антропольоґів, а вони сказали, що хлопець походить з циганської раси. Тепер ціла справа оперлася о суд, який має видати вирок Соломона: чий є хлопець. Знова покликано 9 визначних учених лікарів і антропольоґів.

ПОЖАР. В селі Вербень повіт Луцьк полишені без опіки діти бавилися сірниками і запалили постіль в хаті. Пожар обняв ціле обійстє, а опісля перекинувся на сусідні будинки, так що з димом пішло 5 господарств. — Не лишайте дітей в дома без опіки!

ЗБУЇ ГУЛЯЮТЬ. Оноді вертав з міста Іван Яремчук з села Поріче любінське, рудецького повіту. Коли вже зближився вечером до свого села, на польній дорозі напало на него двох замаскованих збуїв. Вони повалили його на землю, заткали уста і не знайшовши при нім грошей стягли з него чоботи і повтікали. Жандармерія скоро відкрила злочинців і арештувала 16-літного Стефана Яремчука і о рік старшого від него Василя Данилка. Оба вони походять з того самого села і видко знали, що Іван Яремчук буде вертати з міста і чатували на него. — Зі Львова вертали возом два купці Пінех і Пфеффер. Знали вони, що тепер на ярмарковців нападають збуї, тому переночували у Львові, а рано вибрались домів. О год. 10 перед полуднем були вже на гостинци між селом Скниловом і Басівкою. Але і в білий день небезпечно тепер вертати з ярмарку. Бо от на них напало двох збуїв з револьверами і зажадали грошей. Купці віддали їм около 3 зол., які мали, а крім того збуї забрали товарі везені з міста. — Ці два напади на ярмарковців нехай будуть пересторогою для наших селян. Саме тепер перед святами, як будуть вертати з ярмарків, може їх стрітити таке саме. Тому треба вибиратись з міста вчасно і вертати гуртом, бо лихо не спить. Особливо управителі кооператив нехай уважатють, як вертають з товарами.

ПОСОЛЬСЬКА КОМПАМІЯ (СОТНЯ). Польські ґазети доносять, що бувші соймові посли і сенатори, які не служили у війську або не відбували військових вправ, будуть тепер покликані до війська і з них утвориться окрема компанія при одній варшавськім полку.

ЗНОВУ ВИБУХ ҐРАНАТУ. Випадки з найденою на полі амуніцією так множаться, що треба що хвиля перестерігати наших людей перед небезпекою. В селі Окропеньки пов. ошмянського пастух знайшов на полі ґранат і приніс до хати. Тут зійшлося кілька сусідів і зачали розшрубовувати ґранат. Коли вдарили ґранатом до землі, настав вибух, який знищив цілий дім. Дві особи згинуло на місці, а всі инші, що були в хаті, тяжко ранені.

СТРАШНА ПОМИЛКА. В селі Житовецьку коло Бидгощі до господаря Качмарка часто закрадалися злодії. Останніми часами також це повторилося і злодії вкрали кілька криликів. По цій крадіжки син Качмарка постановив зловити злодіїв і тому через кілька ночей чатував на них в хліві. Оноді вечером сидів він також в хліві і очікував злодіїв. Аж ось почув шелест і чиїсь кроки. Він скоро вхопив вили і чекав. В тій хвилі отворились двері до хлива і він побачив якусь постать. Не надумуючися довго, молодий Качмарик кинувся з вилами на цю постать і вбив в неї вила. Що-йно тоді по голосі пізнав свою маму, яку опісля перевезено в безнадійнім стані до шпиталю, бо вили пробили її наскрізь.

НЕЩАСНІ ВЕСІЛЛЯ. В Тучапах коло Ярослава у війта Чубохи і у господаря Балуха відбувались весілля. Розпіячені парубки напали на одну дівчину, зневолили її, а опісля кинули в воду. Свідчить це про здичінне тучапських парубків, але кидає також лихе світло на тих родичів, що своїх доньок висилають на весілля в ночи, між піяків. — В Малковичах пов. Перемишль господар Михайло Стась правляв весілля і щоби „поставитись" також не жалував горівки. Андрей Стець так собі підпив, що замісць стріляти на „віват", стрілив собі в живіт.

НАУЧКА ДЛЯ НАШИХ ЛЮДЕЙ. Наші люди мають погану звичку своїх людей оминати, а пхатися до чужинців, чи то до адвокатів чи до лікарів, хоч Богу дякувати ми маємо дуже добрих і адвокатів і лікарів. Таке зробив і Лука Гладкий з Мешкова. Його дитина захорувала на очи і він з дитиною поїхав до Львова. Замісць зайти до свого лікаря, він пішов до якогось лікаря Абрагама Штрікера. Цей розумівся на лічению як вовк на звіздах і запустив дитині такий плин до ока, що дитині погіршало і вона стратила зовсім око. Поліція зробила донесення до прокураторії і той лікар має тепер процес, але це слаба потіха для Луки Гладкого, бо ніякий процес вже не віддасть ока дитині. Наші люде хай це читають і мотають собі на вус. Не треба шукати чужих богів, бо вони впрост до пекла ведуть.

Нові книжки.

„ВСЕЛЕННАЯ ВЕСЕЛИСЯ" — ось перша збірка українських колядь і щедрівок з нотами, укладу Т. Купчинського — яку випускає в світ відома накладня „Ластівка у Львові. Збірник цей апробований Митрополичим Ординаріятом у Львові (число 7622/К) перейшов критику заслужених знавців церковної музики Вс. О. сов. Івана Туркевича і о. сов. Д-ра Володимира Садовського — а наведена їх оцінка нехай свідчить про вартість збірника: „Коляди, так що до форми-тексту як і що до своєї мельодійної части — старанно випрацьовані в чисто українській мові з задержанням деяких архаїзмів, до яких наш нарід відноситься з таким пієтизмом. Давний текст захований вірно в укладі — справлений і приноровлений до вимог народу, що поступив у культурі наперед. Віддання цих коляд в руки народу може сміло причинитися до удержання релігійної традиції і підйому релігійного духа — та уживання по всіх церквах". — Щирі — релігійні інтенції укладчика п. Т. Купчинського звісного дірігента та заслуженого діяча на ниві нашого церковного співу повинні найти живий відгомін у кождого нашого громадянина. Тому поручаємо цей підручник широкому загалові. — Ціна збірника (5 аркушів друку) 1 зол. 20 сот. з почтовою пересилкою 1 зол. 90 сот.

DIE GRÜNE POST новий німецький тижневик, який являється накладом фірми Ullstein, Berlin S W. 68. Поодинокі числа можна одержати у всіх книгарнях по 50 сот. Чвертьрічний абонамент, який також треба замовляти у всіх книгарнях, коштує 6 зол.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

ПОДЯКА.

По причині смерти Мужа, Батька і Діда Дра Теофіля Кормоша, адвоката в Перемишлі, одержали ми так багато доказів співчуття, що не в силі всім поодиноко подякувати і длятого сею дорогою хочемо бодай в части зложити подяку усім, які в нашім горю не полишили нас самих. Дякуємо Їх Преосвященству Еп. Коциловському за відправлення перед похороном панахиди при участи Всеcв. і Високопр. оо. Крилошан і хору богословів. Дякуємо Впр. о. Пралатови Мрицови за відправлення парастасу і за зворушаючу надгробну проповідь, а о. проф. Мягкому за уділення передсмертних Тайн. Всесвітлійшим і Високопреподобним оо. Крилошанам, а то: о. Мітр. Левицькому, Др. Пивилови, Др. Решетилови, Дмитрасевичеви, — Високопреподобним і Всесвітлійшим оо. Несторовичеви, Борисевичеви, Комарницькому, Мариновичеви, Малецькому, Михайлови, Залеському, Миколайчукови, Лучечкови, Прокуратови, Сушкови, Пшепюрському, Мягкому, Войтовичеви, Демянчикови, Дякову, Лапачакови, Шурготови, і оо. ЧСВ. Мартинюкови і Луцикови за відправлення панахиди і участь в похоронах. Дякуємо рівнож Делеґатам львівських Центральних Установ, а зокрема ВП. Др Костеви Левицькому за надгробне прощання Покійника. Сердечно дякуємо ВП. Др. О. Приймі, лікареви в Перемишлі, котрий зовсім безкорисно днями і ночами без відпочинку ратував Покійного. Дякуємо рівнож ВП. Др Паньчишинови, що не відмовив труду і зробив все, що було в людській силі. Дякуємо також за лікарську поміч Дрови Лабі і Др Фешкови. З окрема дякуємо В Панству Загайкевичам за їх сердечну опіку так в часі хороби, як і в сумних днях похоронів, як рівнож і ВПанству Вахнянинам. Дякуємо ВП. Надр. Дмоховському, Проф. Др Мандюкови, Гром. Биркови і учениці Ірені Павлюк за пращальне слово. Дякуємо рівнож всім Товариствам, Кооперативам за численну участь їх Членів в похоронах, а з окрема дякуємо Громадянам з Болестрашич за так гарне причиненняся до звеличання похоронів. Дякуємо Учительським Зборам і молодіжи всіх українських шкіл і заведень в Перемишлі і селянству, що так численно відпровадило Свого Провідника і Учителя на місце вічного спочинку. З окрема дякуємо хорам „Бояна", учительської семинарії, українській жіночій і мужеській ґімназії. Вкінци дякуємо всім тим Високодостойним Товариствам, що будьто устно, будьто писемно заявили нам своє співчуття. Це пошановання Покійника злагодить нам бодай в части наш тяжкий біль.

Жена з донькою і внуками.

Жінки! Чи вже придумали Ви дарунок на **передсвяточний ярмарок** Жіночого Кружка ім. Ганни Барвінок? Весь дохід на ріжні дівочі школи. Затямте адресу посилки: **Мирослава Морозова, Львів, Длуґоша 25.**

„Товариство охорони дітей і опіки над молодіжею" в Перемишлі розвинуло тепер акцію доживлювання убогої дітвори і збирає на ту ціль фонди. По день 5. грудня деклярували складати щомісячні жертви на доживлювання отсі Вп. Добродії: **по 10 зл. місячно:** пп. Ґреґолинські, Прийми; **по 5 зл. місячно:** пп. Білинські, Гози, Ґолійчуки, Демчуки, Кочиркевичі, Мягкі (Петро), Сабати, Яросевичі; **по 3 зл. місячно:** пп. Стефани Дмоховські, Загайкевичі, Подлуські, Секели; **по 2 зл. місячно:** п. Ірина Вахнянинова, пп. Заяці, Котецькі, Черлюнчакевичі, Пушкарі. — пп. Мандюки будуть давати обід одній дитині.

Драм. Т-во ім. Лесі Українки в Перемишлі відіграє в понеділок 19-го грудня в салі Народ. Дому комедію **„Пірвання Сабінок"** переклад К. Марченко.

Звичайні Чергові Загальні Збори „Міщанського Брацтва" в Перемишлі відбудуться дня 22. грудня 1927 о год. 5 ч, вив. 6. в домівці власній Костюшкі 3.

ТРИЗУБ
тижневик політики, культури, громадського життя та мистецтва, заснований Вяч. Прокоповичем, виходить в 1928 році по старому що-неділі в Парижі при участи тих самих співробітників.

Приймається передплату на 1928 рік.

Передплата: у Франції на рік — 120 фр., на півроку — 60 фр., на три місяці — 30 фр., на один місяць 12 фр. — В инших країнах:

	на 3 місяці	на один місяць
Чехія	60 кор.	20 кор.
Польща	12 зл.	4 злоті
Румунія	360 леїв	120 леїв
Німеччина . . .	12 р. м.	2 р. м.
Сполуч. Штати Пів. Америки	3 дол.	1 дол.
Канада	3 дол.	1 дол.

Журнал набувати можна у Парижі: в книгарні В. Поволоцького 13 rue Bonaparte, Paris VI.

Крім того журнал передплачувати й набувати можна у представників „Тризуб": 1) В сполучених Державах Півн. Америки — V. Kedrovsky — 30 E. 7-th Street, New-York City, 2) В Канаді — W. Sikewitch. 512 Bannermann av. Winnipeg: Man. 3) В Румунії — Dm. Herodot, Strada Delea Veche, 7. Bucarest, 4) В Чехословаччині — Прага: F. Slodecky, Horni Cernosice u Prahy, Villa Krotochvil. Подєбради — Академія у п. Скубіл. 5) В Польщі — W. Prychodko, Podwale 16, m. 15. Warszawa.

Редакція і Адміністр. 42, rue Denfert Rochereau, Paris, V.
Поштова адреса: „Le Trident" (Tryzoub). Boite post. N 15, Paris (XIII).

Видавець і відвічальний редактор: Степан Навроцький
З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі